

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
ORIOL HUGUET, director general
BERTA CASTELLET, directora de màrqueting
GONZALO CANEDO, director comercial
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
JOAN SERRA, director de producció
IVAN GRAU, cap financer
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**LUDWIG VON MISES, ECONOMISTA
DE GRAN INFLUÈNCIA POLÍTICA**

Ramon Tremosa
i Balcells



Professor de teoria econòmica a laUB
www.ramontremosa.com

VITA BREVIS
Liberal

Autobiografia d'un liberal

Ludwig von Mises (1881-1973) és un dels principals representants de l'Escola Austríaca d'Economia. Nascut en una família d'origen jueu a Lemberg, regió de Galítsia de l'Imperi Austro-hongarès (avui Lvov, Ucraïna), es doctorà en dret a Viena el 1906. Després de vint anys de ser professor associat a Viena se'n anà a Ginebra l'any 1934 i en va fugir cap als EUA l'any 1940 per no crear problemes al govern suís davant les pressions nazis. Des de la Universitat de Nova York mantingué una notable influència fins al 1973, any en què va morir, després d'haver publicat vint llibres i centenars d'articles d'economia. Milton Friedman, premi Nobel i economista positivista de l'Escola de Chicago, gens sospitós per tant de simpatitzar amb les posicions de Mises, es referí a ell com un dels més grans economistes de tots els temps.

DE LA SEVA AUTOBIOGRAFIA (Unión Editorial, 2001) són interessants les reflexions al voltant de "l'ambient intel·lectual propici", referides a les conquestes dels genis de la ciència: tot i que sovint s'associen els avenços científics a un favorable ambient cultural i universitari, Mises presenta la Viena de finals del segle XIX com un veritable desert intel·lectual, amb una universitat decadent i burocratitzada. Així, explica com prohoms austríacs de l'època com Bolzano, Mendel, Freud i Menger, pare de l'Escola Austríaca gràcies als seus *Principis d'economia* de 1871, van desenvolupar les seves recerques en la més completa soledat intel·lectual: Mises descriu, per exemple, com tot-hom va riure a la universitat quan Freud hi va presentar els seus primers resultats.

MISES NO NOMÉS VA EXERCIR una excel·lent activitat acadèmica sinó que també desenvolupà una gran influència política al seu país des de la Cambra de Comerç de Viena. Així, se li reconeix la decisiva intervenció sobre el líder bolxevic austríac Otto Bauer, que serví per anul·lar l'any 1919 les tensions revolucionàries dels carrers de Viena. També va intervenir decisivament per evitar que la hiperinflació alemanya de 1922-1923 s'encomanés a Àustria o per impedir la fallida del seu sistema bancari. Tot i això, Mises escriu haver estat sempre conscient que no s'aconseguiria evitar la fallida econòmica i el col·lapse bancari del país: es proposava ajornar-lo tant com fos possible i així l'economia austríaca va resistir fins a la crisi de 1929. Mises escriu haver tingut plena consciència que, tot i treballar amb l'esperança de ser un reformador, seria tan sols un historiador de la decadència d'una gran civilització.

PER FER FRONT AL QUE ANOMENAVA "pessimisme il·lustrat de la desesperació" dels anys vint, en relació als esforços per salvar l'economia austríaca i la civilització europea d'una nova guerra que seria molt pitjor que l'anterior (pessimisme que s'anava escampant progressivament en les intel·ligències més clarividents i en els esperits més lúcids de Viena als anys vint), Mises mantingué sempre com a màxima vital un vers de Virgili: "No cedexis mai al mal, sinó lluita contra ell amb un coratge més gran encara". Si més no, ell se'n va servir en les diverses situacions de màxim perill que va viure en combat a la Primera Guerra Mundial, quan no veia cap possibilitat racional de sortida.



CARLOS DE MIGUEL

"Mises és ben actual quan defensa la viabilitat econòmica de les nacions petites: partidari de la independència de la petita Àustria enfront dels que volien l'annexió a Alemanya"

MISES ÉS BEN ACTUAL QUAN DEFENSA la viabilitat econòmica de les nacions petites: partidari de la independència de la petita Àustria enfront dels que volien l'annexió a Alemanya, argumenta com la petita dimensió de l'Estat ha estat sempre directament relacionada amb la seva eficiència. Mises també relata com només el poble austríac a Europa va oposar una seriosa resistència a Hitler entre 1933 i 1938 i, en ser llavors abandonada per tots, Àustria va haver de capitular: aquí critica implacablement tant la feblesa acomplexada de França com la incorregible desconfiança britànica.

MISES TAMBÉ FA UN ELOGI DE LA PLURINACIONALITAT de l'Imperi Austro-hongarès, que obligava constant-

ment el seu govern a maximitzar l'eficiència de la seva gestió: calia cercar contínuament en les polítiques econòmiques que la millora d'una de les seves nacions integrants no suposés l'empitjorament de les altres. Aquesta teòrica "feblesa" de l'Estat per a Mises representa una gran virtut: "L'Imperi era incapaç de resistir elevades dosis de mal govern econòmic i polític, que altres Estats més centralitzats com el francès sí que podien suportar". No és aquest, doncs, el camí de l'eficiència a seguir en el procés de la construcció europea?

MISES CLOU AMB UNA REFLEXIÓ sobre l'home. La història mostra repetidament com a períodes de grans conquestes intel·lectuals els han succeït períodes de decadència. Mai no se sap si la propera generació donarà homes capaços de seguir el camí gloriós del passat i poc sabem sobre les condicions que permeten fer passos endavant en el progrés intel·lectual. Mises tampoc no sap contestar si hi ha un punt més enllà del qual les minories cultes ja no poden convèncer les masses menys formades perquè les segueixin. I així acaba, ben actual i present: "Els governs, els partits, els grups de pressió i els buròcrates que gestionen la cosa pública pensen que poden eludir les inevitables conseqüències de les mesures inadequades i ineficients, silenciament els economistes independents que les denuncien... i malgrat tot, encara que a ningú se li permeti de pronunciar-la, la veritat roman i produeix els seus efectes".

Jordi
Graupera



Així com la gent, sobretot a Barcelona, es diu d'esquerres i després prefereix un govern liberal de dretes, la classe política, molts columnistes i alguns intel·lectuals es vanten de ser liberals i preferirien viure de subsidis i d'altres beneficències. El discurs liberal és prou intel·ligent i ambigu perquè hi càpiguen tota mena d'incoherències, mentre es reivindica tot el progrés de la humanitat des del segle XIX. S'ha deixat contaminar per altres pensaments que lesionen el bé més preuat que defensa: la llibertat. El més evident és l'economicisme, que interpreta el món només des de l'economia, a partir de conceptes com *rendibilitat*, *consum* o *capacitat de producció*, que ens aboca a un consumisme buit i a un utilitarisme sense dignitat. És obvi que l'home i la seva llibertat són alguna cosa més que un número i uns càlculs. Són molts els aprofitats que s'ajuden del progrés del liberalisme per enriquir-se i prou. L'individualisme també l'ha contaminat, confonent la llibertat amb l'autocràcia: diguin el que diguin, la llibertat de l'home no es fa des del jo, ans al contrari, la més primera urgència del lliure albir és l'altre. El materialisme també és una de les seves xacres, i fa de l'home un conjunt de molècules ajuntades de forma provisional, quan és evident que una ideologia que defensa la llibertat de l'home ha de poder escoltar-lo més enllà de la química i de les necessitats materials: les polítiques socials ja no poden ser només materials, cal integrar els camins espirituals de la persona. I, en fi, un liberalisme que es vulgui ètic ha de poder reivindicar com a punt de partida la igualtat d'oportunitats, si no, tot és una paradeta per als primers de la pole.

basarda@hotmail.com